

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ВИХОВАННЯ

Кілівник А.С.

студентка,

Ізмаїльський державний гуманітарний університет

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ ДО ПРИРОДИ ЗАСОБАМИ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

На всіх етапах розвитку людської цивілізації проблема взаємодії людини і природи була і залишається однією з найактуальніших. Але в першу чергу висунулася проблема посилення ціннісного ставлення до природи кожного жителя нашої планети. Ми вважаємо, що ціннісне ставлення до природи – найважливіше в наш час. Саме тому завдання зміни світогляду людини і розвитку ціннісного ставлення до природи у дитини представляються першочерговими. Дошкільнята, які отримали певні уявлення про природу, будуть дбайливо ставитися до природи.

Аналізуючи роботи багатьох дослідників та практиків дошкільної освіти (В. Артемчук, В. Дажук, Н. Карпенко, А. Богуш, Н. Лисенко), ми прийшли до висновку, що результатом ціннісного ставлення до природи є формування у людини природної свідомості, природного мислення, культура ціннісного ставлення до природи, природно-орієнтованої поведінки, гуманної природоохоронної діяльності [1, с. 4].

Психологи відзначають, що у дітей старшого дошкільного віку може бути сформована готовність до правильної взаємодії з навколишньою природою. Вона включає: емоційну сторону – сприйнятливість світу природи, почуття подиву, захопленості, емоційно-позитивне ставлення до її об'єктів; ділову готовність – можливість реалізувати свої знання в різноманітних нестандартних навчальних та позанавчальних ситуаціях; інтелектуальну готовність – певний рівень інформованості дітей про природу, віковий рівень ерудиції та пізнавальних інтересів, усвідомлення себе як носія культури ціннісного ставлення до природи.

В основі практичного здійснення моделювання педагогічної технології розвитку емоційного сприйняття у дітей старшого дошкільного віку в процесі ознайомлення з природою в навчальному процесі лежить розробка моделі, що припускає, по-перше, виокремлення всіх складових елементів діяльності, встановлення їх повного складу, по-друге, визначення значущості цих складових для нормального протікання процесу, по-третє, встановлення взаємозв'язків між ними, що характеризують структуру цілісної діяльності [2, с. 45].

Ефективність формування ціннісного ставлення до природи у старших дошкільників в освітньому середовищі забезпечують певні педагогічні умови: навчити дитину, яка з самого раннього віку потрапляє в «електронне середовище», орієнтуватися в ньому, здобувати навички «читання», переробки та аналізу інформації, одержуваної з різних джерел, критично осмислювати її і є одна з найважливіших завдань сучасної школи. Саме тому багато сучасних педагогів дошкільної освіти є прихильниками використання інноваційних технологій при підготовці і проведенні занять образотворчого мистецтва.

Педагогічна інновація – навмисна якісна або кількісна зміна педагогічної практики, підвищення якості навчання. Очевидно, що неможливо вирішувати педагогічні проблеми застарілими методами. Для вирішення цих завдань в сучасній школі застосовують численні інноваційні технології: метод проектів; навчання у співпраці; диференційоване навчання; портфоліо вихованця; модульне навчання [3, с. 12]. Застосування цих інновацій важко уявити без технології мультимедіа. З'явилася можливість поєднувати теоретичний і демонстраційний матеріал (слайди, фільми, відеоролики, музика, презентації до уроків). Оскільки заняття образотворчого мистецтва побудовані на зоровому ряді, використання можливостей мультимедійного обладнання полегшує підготовку педагога до заняття, де використовується наочність. Поринути у світ мистецтва, побувати в ролі художника, дизайнера, архітектора, не вимагаючи при цьому матеріалів, які часом дітям не доступні. При цьому треба враховувати, що комп'ютер не може замінити педагога, а лише доповнює його. Використання мультимедіа на занятті спочатку сприймається дітьми на рівні гри, поступово залучаючи їх у серйозну творчу роботу, в якій і розвивається особистість дитини.

В результаті можна визначити форми застосування комп'ютера на заняттях образотворчого мистецтва: як джерело інформації; підтримка

педагога; організація проектної діяльності дитини; використання графічних програм, як інструмент художньої діяльності [4, с. 2]. Заняття стає більш результативним, оскільки в його основу покладено наступне: привабливість навчального матеріалу з використанням прийомів педагогічної техніки, що підвищують інтерес до теми, що вивчається; принцип співтворчості педагога і дітей для отримання глибоких знань, і застосування отриманої інформації; проведення заняття з мультимедіа виступом; виконання домашнього завдання і самостійна робота дітей.

Нове покоління дітей з інтересом залучаються до сфери мультимедіа-технологій. Найефективніше розвивається дослідницька робота, творча діяльність, мотивація, самостійність, пошук матеріалу, відкриття нового. Залежно від типології заняття використовуються різні фільми-презентації, слайд-фільми або тестові завдання.

Фільм-презентація – може використовуватися на бесідах про мистецтво, вернісажі. Демонстрація фільму супроводжується коментарями педагога. При цьому передбачається активне спілкування, є можливість задавати питання, робити пояснення, колективно розглядати і обговорювати твори мистецтв.

Мультимедійна презентація – один з ефективних методів організації навчання на заняттях, потужний педагогічний засіб, що виходить за рамки традиційної системи. Одним з очевидних переваг мультимедійного заняття є посилення наочності. Слайд-фільм – використовується на всіх заняттях, його можна включати в будь-який етап заняття. При перегляді слайд-фільму діти включаються в роботу як правило відразу. Ідеально підходить на заняттях поетапного малювання [5, с. 7].

Комп'ютер також може використовувати і сама дитина, як виконання домашнього завдання. Тим самим показуючи високий рівень самостійності.

Графічний редактор «Paint», найчастіше використовується на заняттях, коли вивчаються теми з графіки. В результаті заняття з комп'ютерної графіки дозволяють дітям реалізовувати свій творчий потенціал в новому вигляді образотворчого мистецтва. Можливості комп'ютера невичерпні, це дійсно потужний засіб, як в якості отримання інформації, так і в якості інструменту художньої діяльності [6, с. 13].

Таким чином, моральні якості особистості, що несуть сенс формування ціннісного ставлення до природи: чуйність – готовність прийти на допомогу, співчутливе ставлення до потреб і прохань іншого, пов'язана з емпатією – здатністю співпереживати, співчувати;

гуманність – поважність до особистості людини, яка проявляється у відносинах до живих об’єктів через усвідомлене співчуття і реалізується в сприянні, наданні практичної допомоги; дбайливість – обережність по відношенню до об’єктів природи, турбота про них; ощадливість – здатність економно витратити природну сировину та матеріали, брати до уваги можливі негативні наслідки діяльності; раціональність – здатність розумно і науково обгрунтовано планувати наявні природні ресурси та матеріали, діяльність в природі, щоб, не витрачаючи зайвого, задовольняти потреби; усвідомленість – ставлення до природи на основі розуміння природних закономірностей; відповідальність – висока усвідомленість ставлення до природи, що виявляється в почутті обов’язку, в діях і вчинках, які відповідають моральним нормам. У сфері формування ставлення до природи у дитини-дошкільника акцент робиться на освоєнні позитивного досвіду емоційно-чуттєвого спілкування з природним оточенням.

Список використаних джерел:

1. Базовий компонент дошкільної освіти // Дошкільне виховання. – 2012. – № 7. – С. 4–19.
2. Дитина: програма виховання і навчання дітей від двох до семи років / Г. В. Беленька, Е. В. Белкіна, О. Л. Богініч та ін. – 3-тє вид., доповн. і переробл. – К. : Київський ун-т ім. Б. Грінченка, 2012. – 492 с.
3. Ликова І. О. Програма художнього виховання, навчання й розвитку дітей 2–6 років «Кольорові долоньки» / І. О. Ликова. – Х.: Веста: Ранок, 2007. – 128 с.
4. Масол Л. Виховний потенціал мистецтва – джерело освітніх інновацій / Л. Масол // Мистецтво та освіта. – 2001. – № 1. – С. 2–5.
5. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі : підручник / за заг. ред. Г. В. Сухорукової. – К.: Видавничий дім «Слово», 2010. – 376 с.
6. Пісоцький О. П. Основи образотворчого мистецтва та образотворча діяльність у дошкільному віці : навч. посіб. для студ. / О. П. Пісоцький, Л. М. Пісоцька. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2014. – 138 с.